Gemeente Amsterdam

Afdoening motie stadsdeelcommissie

Datum sdc vergadering	28 januari 2025
Onderwerp	Motie van het lid Luqman inzake Opvolging dossier Bijlmer Vliegramp

Aan de stadsdeelcommissie

De stadsdeelcommissie bijeen op 14 januari 2025

Velen uit dit stadsdeel en omstreken hebben nog steeds onbeantwoorde vragen over de Bijlmervliegramp en zijn al jarenlang bezig met het zoeken naar informatie. Aan hen allen veel dank voor hun inzet. Op 25 oktober 2022 heb ik als lid van de stadsdeelcommissie evenzo dringend verzocht naar het vrijgeven van informatie over de Bijlmervliegramp. En naar aanleiding van de Kamerbreed gesteunde motie van het lid Omtzigt is eind mei 2023 aan het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (hierna: het Adviescollege) verzocht een advies uit te brengen over de mogelijkheden om de openbaarheid en toegankelijkheid van de archieven over de vliegramp in de Bijlmer te vergroten.

Op 8 november 2024 werd dit advies hier in de Raadzaal gepresenteerd. Aanwezig waren bewoners, afgevaardigden van het Adviescollege, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) en het Nationaal Archief. Namens het Dagelijks Bestuur van Zuidoost was de heer Blom aanwezig. Het advies bevat vier concrete aanbevelingen namelijk: het openbaar maken van alles wat direct openbaar kan worden, het splitsen van dossiers in openbaar en beperkt openbaar, het uitvoeren van een *balancing test* met een externe commissie en het opstellen van een uitgebreide inventarisatielijst en onderzoeksgids.

De technische kant van de Bijlmervliegramp en de daarmee samenhangende informatie is nu voor een deel inmiddels openbaar en redelijk beschikbaar. Toch zijn we er nog niet. Daarom deze drieledige motie voor:

1) Onderzoek naar de fysieke en mentale gevolgen van de Bijlmervliegramp voor slachtoffers en bewoners met de nodige nazorg
2) Technische informatie nog beter toegankelijk maken
3) Upgrade herdenking Bijlmervliegramp

Velen in het publiek, zo ook ik, waren vooral benieuwd naar inzage in de gevolgen van de ramp op slachtoffers: fysiek, mentaal en breder. Op mijn vraag hierover gaf de generaal directeur van het ministerie van I&W aan dat de gevolgen van de ramp voor de slachtoffers tot op heden niet zijn onderzocht. Hier ging het onderzoek van het Adviescollege niet over. Er ontstond een gesprek. Het belang van een zorgvuldig, breed gedragen en ethisch onderbouwd onderzoek naar de gevolgen van de ramp voor zowel de directe als indirecte slachtoffers en bewoners werd breed onderschreven, waaronder de vicevoorzitter van de onderzoekscommissie. Onderzoek naar deze gevolgend zou een waardevolle opvolging zijn op het onderzoek dat nu gedaan is.

Verder, de informatie die nu openbaar gemaakt is, is in te zien in het Nationaal Archief te Den Haag. Echter, voor velen uit ons stadsdeel is deze mogelijkheid thans niet even toegankelijk. Wegens fysieke afhankelijkheid niet, laaggeletterd zijn en bijvoorbeeld ook wegens de financiën niet.

Tot slot, is het wenselijk dat we jaarlijks op een waardige en respectvolle manier de Bijlmervliegramp kunnen herdenken. Dat deze niet wordt beschouwd als een bewonersinitiatief, zonder structurele middelen of adequate ondersteuning. In plaats daarvan moet het worden vormgegeven als een belangrijke, landelijke herdenking, georganiseerd door een nationaal comité dat voldoende middelen en financiering krijgt om de herdenking op een gepaste manier te organiseren. Alleen op deze manier kan de herdenking het gewicht dragen dat deze gebeurtenis verdient en kan de impact op de samenleving breed worden erkend. Belangrijk is dat de herdenking wel in handen blijft van de zeer gewaardeerde mensen die de herdenking tot nu toe hebben weten te realiseren.

Verzoekt het dagelijks bestuur

1) Optimale inzet voor onderzoek naar de fysieke en mentale gevolgen van de Bijlmervliegramp voor slachtoffers en bewoners met de nodige nazorg

Het is noodzakelijk dat er een grondig onderzoek wordt uitgevoerd naar de impact van de Bijlmervliegramp op de bewoners en slachtoffers. Dit onderzoek moet zich richten op de fysieke, emotionele, mentale en maatschappelijke gevolgen van de ramp, zowel voor directe als indirecte slachtoffers. De resultaten dienen te leiden tot concrete aanbevelingen en acties voor een goede nazorg. Ik roep de overheid op om haar verantwoordelijkheid te nemen en samen met relevante partners, zoals het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, een breed gedragen en ethisch verantwoord onderzoek in te stellen en de adviezen op te volgen.

2) Technische informatie nog beter toegankelijk maken

Daarnaast verzoek ik het Dagelijks Bestuur om maatregelen te nemen die de toegankelijkheid van het archief van de Bijlmervliegramp verbeteren voor de bewoners van Amsterdam Zuidoost. Dit kan bijvoorbeeld door het archief gedeeltelijk digitaal toegankelijk te maken, een deel van het archief (tijdelijk) te verplaatsen naar Amsterdam Zuidoost (bijvoorbeeld samen met Imagine IC of de OBA), lokale media in te zetten voor het overbrengen van de informatie. Het gaat erom dat we goed rekening houden met 33% van onze mensen die anders geletterd zijn en mensen die leven met minder waardoor reizen naar het Nationaal Archief nauwelijks mogelijk is.

3) Upgrade herdenking Bijlmervliegramp

> Al sinds het begin zorgen diverse zeer gewaardeerde bewoners jaarlijks voor een waardige herdenking van de Bijlmervliegramp. Echter, de jaarlijkse herdenking is onvoldoende geborgd in ons systeem. Zo zijn de mogelijkheden voor de herdenking in middelen en financiën ook jaarlijks onzeker en moet deze jaarlijks opnieuw geagendeerd worden. Na ruim 32 jaar is het tijd voor een andere aanpak: dat de overheid hier als vanzelfsprekend verantwoordelijkheid in neemt. Dat zij in nauwe samenwerking met een breed gedragen comité, waar nabestaanden en slachtoffers in de lead blijven, zorgdraagt voor nationale/stedelijke aandacht die de Bijlmervliegramp verdient. Op de plek zelf, voor de bewoners, nabestaanden en slachtoffers en ook in de politiek en media.

Verder heb ik in oktober 2023 gevraagd naar een prominentere plek voor hen wiens naam wij niet kennen bij het herdenkingsmonument. Dit verzoek is toegezegd. Wat is de stand van zaken?

En gaat over tot de orde van de dag.

Afdoening DB:

Beste mw. Luqman, beste commissieleden,

Het dagelijks bestuur is u zeer erkentelijk voor de continue aandacht die u vraagt voor dit belangrijke onderwerp voor onze bewoners. Daarom ondersteunt het dagelijks bestuur de wens van u als stadsdeelcommissie om de jaarlijkse herdenking beter te bestendigen. Ondanks dat de ramp ruim 32 jaar geleden is, is de pijn van de bewoners nog voelbaar bij de herdenkingen en gesprekken over dit onderwerp. In gesprekken met het college zullen wij het belang van bestendig dan ook blijven benadrukken. Deze inspanningen kosten echter tijd. Wij blijven u infomeren over ontwikkelingen in dit proces.

Op 8 maart vond het bezoek plaats van betrokken van de Bijlmervliegramp, georganiseerd door het Nationaal Archief in Den Haag. Het dagelijks bestuur complimenteert het Nationaal Archief voor het organiseren en beschouwt het bezoek met een hoge opkomst als een eerste stap in het meer toegankelijk maken van de technische informatie voor de bewoners. Het dagelijks bestuur adviseert u dan ook om de toegankelijkheid te bespreken met het Nationaal Archief dat zelf ook deze handreiking heeft gedaan.

Tot slot uw punt over het onderzoek naar de fysieke en mentale gevolgen van de Bijlmervliegramp. Zoals wij u mondeling al hadden vermeld tijdens de behandeling van uw motie op 11 februari, staat het dagelijks bestuur naast u als het gaat om uw pleit voor dit onderzoek, maar is dit een aangelegenheid van de landelijke overheid/de Tweede Kamer. Het dagelijks bestuur denkt graag met u mee hoe wij hierin hand-in-hand kunnen optrekken.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en beschouwen de motie hiermee als afgedaan.

Manou Chen	Tanja Jadnanansing
Secretaris	Voorzitter